

Preguntes i respostes sobre beneficis fiscals, subvencions i ajudes

1. Es poden aprovar beneficis fiscals en els tributs locals com a conseqüència de la situació generada per la COVID 19?

D'acord amb l'article 9 del Text Refós de la Llei d'Hisendes Locals (TRLHL), no es podran reconèixer altres beneficis fiscals en els tributs locals que aquells previstos expressament en les normes amb rang de llei o derivats de l'aplicació de tractats internacionals.

Per a la introducció d'algun dels beneficis fiscals legalment previstos que l'ajuntament no estigui aplicant, o per ampliar-ne l'abast, caldrà modificar les Ordenances Fiscals.

2. Es poden adoptar altres mesures de reducció de la pressió fiscal local?

Mitjançant la modificació de les ordenances fiscals en determinats supòsits es poden rebaixar els tipus de gravamen i les tarifes dels tributs locals, sempre dins els límits establerts per la llei, però cal tenir present que en el cas dels impostos que es meriten un cop l'any, com ara l'IBI, l'1 de gener, aquests canvis no tindran efectes fins l'any 2021.

3. Es pot renunciar a la recaptació d'un impost municipal com a conseqüència de la situació generada per la COVID-19?

D'acord amb la Llei d'Hisendes Locals, els ens locals estan obligats a recaptar l'IAE (activitats econòmiques), l'IBI (immobles) i l'IVTM(vehicles), i no hi poden renunciar. En canvi, la imposició de l'IIVTNU(Plusvàlua) i de l'ICIO (Obres) té caràcter potestatiu per als ens locals, però per deixar d'aplicar-los caldrà modificar les ordenances fiscals i probablement el Pressupost municipal, ja que s'haurà de preveure una disminució d'ingressos per aquests conceptes.

4. Es poden deixar de recaptar taxes?

La imposició de taxes té caràcter potestatiu. Els Ajuntaments podran establir taxes per la utilització privativa o l'aprofitament especial del domini públic i per finançar la prestació de serveis o activitats municipals. L'ajuntament pot acordar la supressió d'una determinada taxa, la qual cosa implica que s'haurà de finançar per altres mitjans la prestació del servei en virtut del qual s'aplicava la taxa. L'opció de suprimir una comporta la necessitat de modificar les Ordenances Fiscals i, segons el cas, el Pressupost municipal.

5. Els ajuntaments poden concedir subvencions?

Els ajuntaments poden portar a terme activitats de foment mitjançant l'atorgament de subvencions o ajudes que responguin al concepte de subvenció, sempre que puguin enquadrar-se dins l'esfera de competències municipals, responguin a les necessitats i aspiracions de la comunitat veïnal del municipi i es desenvolupin d'acord amb les previsions de l'ordenament jurídic.

6. Quina és la definició jurídica del concepte subvenció?

Segons l'article 2 de la Llei 38/2003, de 17 de novembre, General de Subvencions (LGS), les subvencions són aquelles disposicions dineràries realitzades per les Administracions Públiques a favor de persones físiques o jurídiques, sempre que es realitzin sense contraprestació del beneficiari, que el lliurament estigui subjecte al compliment d'un determinat objectiu, l'execució d'un projecte, la realització d'una activitat o l'adopció d'un comportament singular, ja siguin realitzats o pendents de realitzar, o bé que es porti a terme per la concurrència d'una determinada situació, que les actuacions subvencionables, és a dir, que el projecte, activitat, comportament o situació que es pretenguin finançar, tinguin per objecte el foment d'una activitat d'utilitat pública o interès social o de promoció d'una finalitat pública.

7. Per quins principis s'ha de regir l'atorgament de subvencions?

L'esmentat article 8 de la LGS disposa que la gestió de les subvencions s'ha de regir pels principis de publicitat, transparència, concurrència, objectivitat, igualtat i no discriminació, eficàcia en els objectius prefixats per l'Administració i finalment, d'eficiència en la utilització de recursos públics.

8. Quins passos cal seguir per a l'atorgament de subvencions?

En primer lloc, l'article 8 de la LGS determina que per a l'atorgament de subvencions les administracions públiques hauran de concretar en un pla estratègic els objectius i efectes que es pretenen assolir amb la seva concessió, els costos previsibles i les fonts de finançament, respectant sempre els objectius d'estabilitat Pressupostària i sostenibilitat financera.

D'acord amb l'article 9 de la LGS s'hauran d'aprovar unes bases que regiran la concessió de les subvencions. Caldrà tenir en compte els següents elements: a) la competència de l'òrgan atorgant, b) l'existència de crèdit suficient, c) el procediment de concessió, i d) la fiscalització i aprovació de la despesa correctament.

9. Com s'aproven les bases per a la concessió de les subvencions?

L'article 17 de la LGS estableix que les bases reguladores de les subvencions de les corporacions locals s'hauran d'aprovar en el marc de les bases d'execució del

Pressupost a través d'una ordenança general de subvencions o mitjançant una ordenança específica per a les diferents modalitats de subvenció.

10. Quin procediment cal seguir per a la concessió de les subvencions?

L'article 22 de la LGS estableix que, amb caràcter general i ordinari, el procediment de concessió de subvencions es tramitarà en règim de concurrència competitiva, que es basa en la comparació de les sol·licituds rebudes i en l'atorgament de les subvencions d'acord amb la prelación resultant de l'aplicació dels criteris preestablerts a les bases.

També es preveu, com a excepció, l'atorgament directe de subvencions als seus beneficiaris, ja sigui perquè ja siguin designats al Pressupost (subvencions nominatives), perquè vinguin imposades per normes amb rang de llei, i quan s'acreditin raons d'interès públic, social, econòmic o humanitari, o d'altres de degudament justificades, que en dificultin la convocatòria pública.

11. Els ajuntaments poden concedir subvencions a comerços i empreses locals?

Els ajuntaments són competents per a la concessió de subvencions als integrants del teixit econòmic d'acord amb l'article 84.2 de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya, que atribueix als governs locals competències en matèria de promoció de tot tipus d'activitats econòmiques, especialment les de caràcter comercial, artesanal i turístic. Així mateix, l'article 53.4 de la Llei 18/2017, de l'1 d'agost, de comerç, serveis i fires, determina que *"Les corporacions locals, d'acord amb la legislació de règim local, poden dur a terme polítiques de foment d'acord amb les competències respectives."*

12. Existeixen límits a la concessió de subvencions a comerços i empreses locals?

D'acord amb l'article 8.2 de la LGS, quan els objectius que es pretenen aconseguir amb la subvenció afectin el mercat, la seva orientació ha de dirigir-se a corregir fallades clarament identificades i els seus efectes han de ser mínimament distorsionadors. En el context de l'estat d'alarma pel Covid-19, no resulta difícil justificar la necessitat de fer aportacions als agents econòmics locals afectats directament pel tancament obligatori d'establiments, la limitació de moviments i totes les seves conseqüències en l'ordre econòmic. D'altra banda, l'article 107 del Tractat de Funcionament de la Unió Europea (TFUE) prohibeix les aportacions de fons públics als operadors econòmics si falsegen o amenacen de falsejar la competència, afavorint determinades empreses o produccions (Ajuts d'Estat). Tanmateix, arran de la pandèmia del Covid-19, la Comissió Europea ha establert un Marc Temporal, comunicat el dia 19 de març de 2020, durant la vigència del qual es flexibilitzen els criteris pels quals s'admeten les ajudes públiques a les empreses.

13. Els ajuntaments són competents per concedir ajuts socials?

D'acord amb l'article 84.4, lletra m, de l'EAC, als governs locals els corresponen competències en matèria de regulació i prestació dels serveis d'atenció a les persones, dels serveis socials públics d'assistència primària i foment de les polítiques d'acolliment dels immigrants. Per la seva banda, l'article 25 de la LBRL inclou, com a competència pròpia dels municipis, l'avaluació i informació de situacions de necessitat social i l'atenció immediata a persones en situació o risc d'exclusió social. La Llei 12/2007, d'11 d'octubre, de Serveis Socials, en el seu article 17 estableix com una de les funcions dels serveis socials bàsics la gestió de prestacions d'urgència social i la gestió de la tramitació de les prestacions econòmiques d'àmbit municipal i comarcal i les altres que li siguin atribuïdes.

14. Què són les prestacions econòmiques d'urgència social?

Les prestacions econòmiques d'urgència social tenen la finalitat d'atendre situacions de necessitats puntuals, urgents i bàsiques, de subsistència, com l'alimentació, el vestit i l'allotjament. Aquestes prestacions es financen amb càrrec als pressupostos dels ens locals, d'acord amb les competències que tenen en l'àmbit dels serveis socials d'atenció primària, segons la legislació aplicable.

15. Les prestacions econòmiques d'urgència social són subvencions?

L'article 22 de 12/2007, d'11 d'octubre, de Serveis Socials, defineix com a prestacions econòmiques les aportacions dineràries, que tenen com a finalitat atendre determinades situacions de necessitat en què es troben les persones que no disposen de recursos econòmics suficients per fer-hi front i no estan en condicions d'aconseguir-los o rebre'ls d'altres fonts. Tot i que no és una qüestió pacífica, es considera que aquests ajuts no són subvencions, per la qual cosa el seu atorgament i concessió no es regeix per la Llei de subvencions, sinó per la normativa específica aplicable, en concret la Llei 13/2006, de 27 de juliol, de prestacions socials de caràcter econòmic.